

Megjelenik
hetenként egyszer, csásárnap.

Szerkesztőség:
Békés-Csabán, kastély utca
8-ik szám.

Kiadó hivatal:
Gyulán Dobay Janos könyvnyom-
dája és Winkle Gábor könyvke-
teskedése.

A lap szellemi részét illető köz-
lemények a szerkesztőhöz Békés-
Csabára érkezendők, és legfeljebb
minden esztortóig beküldendők.

BÉKÉS.

TÁRSADALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP,

TÖBB BÉKÉSMEGYEI NYILVÁNOS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSILINSZKY MIHÁLY.

Előfizetési feltételek:

Egész évre helyben házhoz hordva
vagy vidékre
postán küldve 5 frt — kr.
Háromnegyed évre 3 " 75 "
Félévre 2 " 50 "
Évnyegyedre 1 " 25 "
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díjak:

Egy 4 hasábos petisor 5 kr.
Kétszeri közlésnél 4 " "
Háromszori közlésnél 3 " "
Többeszi hirdetéseknek enged-
mény adatik. Bélyegilleték 30 kr.
A nyit-tér sora 10 kr.

Hirdetések felvételnek: B.-Gyulán Dobay Janos könyvnyomdájában és Winkle Gábor könyvárusnál. — B.-Csabán a nyomdában. — Budapestten Haasenstein és Vogler, — Bécsben Naftles J. hirdetési irodájában. — Elfogadtatnak hirdetések vidékről levélbeni megrendelés által „a Békés“ kiadó hivatalához“ ezimezeve is.

Előfizetési felhívás

„Békés“

f. évi folyamának második felére.

Előfizetési feltételek:

Postán küldve és házhoz hordva

Jul.-decemberre 2 frt 50 kr.

Jul.-szeptemberre 1 frt 25 kr.

Az előfizetési pénsek Gyulánra a kiadóhivatalba
intézendők — egyszerűen 5 krajczáros postautal-
ványok mellett.

A „Békés“ kiadóhivatala.

Néhány szó népisk. közoktatásunk ügyében.

Megyei szűk keretű lap lévén a „Békés“ nem foglalkozhatunk annak hasábjain a tanüggyel oly tisztesen, mint ezt szaklapilag tehetnők s mint ezt annak országos jelentősége kíváná. Megyénk szellemi érdekeinek véllünk mindazáltal némi szolgálattal tehetni, midőn a népisk. közoktatást érintő, a tapasztalati élet mezején született egynemű gondolatunknak — ha bár csak néhány szóval is — a nyilvánosság előtt kitejézt adunk.

Az 1868. XXXVIII. t. cz. minden esetre a 67-es politika dícséretes vívmánya. Isten tudja: mikor lett volna közoktatási törvényünk. De itt is, mint sok másban, bizonyos hamarkodás félreismerhetlen jele az egész törvényen az, hogy a keresztülvitel, a fogatosítás nagy nehézsége nincs kellőleg méltatva, mikéntje nincs részletezve. Egyszerűen oda van vetve a

szokásos záradék: „e törvény végrehajtá sával a miniszter bizatik meg.“ És a miniszter csak midőn intézkedni akart, vevő észre, az iskoláikra féltékeny hitfelekezetek szenvedőleges magatartása mellett, a községi üres pénztárak képtelenségét arra nézve, hogy a törvény 23. §-ához képest iskolák állitassanak szükséges számban, melyek távol minden vallásos színezettől, magának az államnak édes tulajdonai legyenek. Pedig — ismeretes lévén a hitfelekezetek tehetetlensége — voltaképpen ily, ugy mondatott községi iskoláknak, ha nem is a kellő, de minden esetre minél nagyobb számban leendő azonnali felállitása lehetett — ha nem esalódnak — a törvény ezézlata. A helyett azonban, hogy az egyes községek a helyi körülményekhez képest reá szorítottak volna törvénytábla köteleltségeik teljesítésére: a hitfelekezetek zaklattattak s zaklattatnak még most is — és pedig legtöbb esetben hibás statisztikai adatok alapján — iskolák oly mérvű szaporitására, melyet tartozniok a lehetlenségek közé tartozott s tartozik; holott a 11. és több §§-ban nem az van mondva, hogy tartoznak felállitani, hanem csak az, hogy állitathatnak fel nyilvános népoktatási intézeteke a hitfelekezetek is. Így fejthető már meg némileg azon különben talányszerű körülmény, hogy míg a hitfelekezetek, megértvén az idők jeleit, elkezdtek saját anyagi erejökhoz képest a népskolai közoktatás terén, habár csak lassan, tova mozogni: addig a kormány egészen újból felállitott községi iskolák vajmi esekély számával dicsekedhetik s általában a tanfelügyeletre fordított évi tetemes kiadással az eddig fel-

mutatható eredmény nincs kedvező arányban. Amyira sem mentünk, legalább megyénkben nincs odáig vite a dolog, — a mi pedig, mint a helyes öntájkéozás mulhatlan föltétele s kiindulási alapja, igen fontos, — hogy a tankötelesek számának biztos kitudására vezető legcélszerűbb út s mód el volna találva. — Közlebből is nagyszerű rovatos ívek — számos több helyen érthetlen s lényegben haszontalan kérdőpontokkal — küldettek szét a községek előljáróhoz és a hitfelekezeti anyakönyvvezetőkhoz betöltés végett. S mit tesznek ezek? Szóljunk igazat! Amazok ugy mint emezek — tisztelet a kivételeknek — igyekeznek olyan feleleteket adni, olyan számokat jegyezni fel az ívek vonatkozó rovataiba, melyeknek alapján új iskolák felállitására, legalább rögtönösen, ne legyenek szorithatók. — A tankötelesek számának biztos megállapithatására nézve leghelyesebb út s mód volna — gondolatunk szerint — az előállitás: azon eljárás, mely az ujonczozásnál gyakorlatban van. Tudniillik a 6-ik éveköt betöltött, életben levő fi- s leánygyermek a keresztelési s halotti anyakönyvek egybevetése nyomán minden évben ki- és összeírattatának; szüleik, gyámjaik vagy gondnokai az iskolai szék által személyes megjelenésre idéztetnének; az elő nem állitathók kitérőtlenének; — az ekként tisztázott névjegyzékek (védkötelesek: állitási lajstromok) évről évre kiigazitatának s a t. igaz, hogy ez munkával jár: de egy részről biztos, igaz és értékes adatok birtokába juttatná a megyei isk. tanácsot, mely aztán nem jönne azon kellemetlen helyzetbe soha, hogy két-

séget kelljen támasztania a tanfelügyelő évi jelentésében foglalt adatok, mint képtelenségek ellen, a mire csak nem régeiben is volt példa, — másrészlől is mentesek lennének minden gyanusitástól, melynek most a tankötelesek, iskolába járók, iskolába nem járók, teljesen iskolázatlanok s a t. számának, kellő utasítás hijányában különböző felfogás szerinti bevallásával akarattuk ellenére is kiteszik magukat.

Az is elég baj, hogy a minden napi iskoláztatás 6 évi folyama, csak ugy, mint másutt, megyénkben sincs, vagy legalább igen kevés községben van keresztül vite, ugy, a mint azt a törvény parancsolja. Különösen földmiveléssel foglalkozó népiúknak kivált vagyontalan része már 10 éves korában, vagy még előbb is hasznát akarja venni gyermekének, vagy pedig cselédnek adja, hogy ne kelljen élelméről, ruházatáról gondoskodnia. Sok értelmes, de szegény sorsu szüle szivesen járatná gyermekét iskolába, ha ott kenyeret is adának kezébe. Így történik aztán, hogy már az ötödik, amnyival inkább a hatodik évben anyira lepad az iskolába járók száma, hogy nem érdemes érte különlegesen gondoskodni, amnyival kevésbé tisztességes fizetéssel biztosított tananyag felsőbb rendelekek ellenére is 3-4 évre szorittatik össze, azon helytelen indokollással, hogy minél többet vigyen ki a gyermek az iskolából. — E bajon vagy bajokon ismét csak a már említett előállitás s aztán a törvény

TÁRCZA.

Baró Fucs barátom és a lutri.

(Egy kis psychologiai studium.)

Volt nekem S... en egy igen érdemdes conscholarium, baró Fucsnek hívták, apjától öröklött neve pedig Brdár s az anyaszentegyház kebelébe Eduardo név alatt vala bevezetve.

A baró Fucs névnek van egy kis története. Barói rangra imponas orra s mindenkihez leereszkedő modora emelte (notabene, egy öt s két hüvelyknyi magassággal bírt.) a Fucs névhez pedig következőleg jutott.

Physikusok voltunk s tudva levőleg a physikában gyakran a mathesisnek is van dolga. Mi tehát egy szép nap délutánján a helyett, hogy már az urban nyugvó S... tanárunk világra szóló latin interpraetatioit hallgattuk volna, én, Brdár & comp. ugyancsak forgattuk a mathesis lakáson, fejtogetve azon thesist, ha tizenháromra jön egy kilenczes, hogyan lehetne abból huszonegyet kiokoskodni. E nehéz problema megoldása fenn tisztelt barátomnak épen a legrosszabb időben jutott, akkor t. i. mikor utolsó két hatosa uszott. Izzad, szurkol, aztán egyszerre siralmas hangon felkiált: fucs!

Fucs! hangzik vissza rénes echo gyanánt a félig kinyitl ajtóból. De már erre a viszhangra mi is fucscsá levénk, mert az ajtón bejövő persona nem volt senki más, B... a főiskola igazgatója, a ki mindent inkább megtudott bocsatani, mint a kártyajátékot. — No nekünk ugyan megesezt a békési vásár! Bezzeg nem is hallottam én sem az előtt, sem azóta olyan szívhez szóló predikációt, s vizsgakor ugyancsak kaptunk kalkulust a mathesisből, akkorát, hogyha rágondolok, most is borsódaik bele a hátam.

Brdáron pedig azon felül még rajta maradt a Fucs a mihez előbbi időkből datálódó barósága

is járult, s így lett az egykor alacsony rangu Brdárból, baró Fucs Eduardo.

Ő különben áldott jó ember volt, de volt neki annál több adóssága s lutri rescontója. Szeretett a lutriba rakni, valóságos lutri-mániában szenvedett, a nélkül, hogy valaha csak egy fagarast nyert volna, — s mint minden ilyen ember, ő is rendületlenül hitt az álmokban, előtte nagyobb auctoritás volt az álom-könyv, mint a biblia.

Együtt laktunk. Egy este én korábban fekiüdtem le, ő meg olvasgatott az álomkönyvben. Én csakbamar elkezdek hosszabakat lélegzeni, aztán álomban összefüggés nélküli szavakat beszélni. A baró figyelmessé lön erre, s hogy anánál jobban megértse, a mit talán álomban elárulok, ágyamhoz ült, kezében egy írót és egy darab papirost tartva, melyre halkán kimondott s ellesett következő szavaimat híven jegyzé fel.

„Kert... két láb... mély... föld... lemez... számok...“

Itt elhallgattam s fekvésemet változtatva, areczsal barátom felé fordultam, ki merev tekintettel bámúlt a kezében levő papirosra s alig hallhatóan ismételte a leírt szavakat. Aztán hangosan kezdett gondolkozni.

— Hm! kert, két láb, mély, föld, lemez, számok, ez annyit jelent, hogy a kertben két lábnyira a föld alatt van egy lemez s azon számok, mily jó volna azokat a lutriba tenni. De hol van a lemez, felástam az egész két holdnyi negyságu kertet, az merő lehetlenség! — De miért is nem figyeltem jobban, bizonyosan a helyet is megmondtá, őh én egytomni bivaly! — Evvel nagyot ütött öklével homlokára.

Erre engemet iszonyu nevetés-görcs fogott elő, csak ugy pattogott bennem s alig-alig, hogy ki nem tört belőlem. Eduardo pedig roppant lelki kinokat állhatott ki, mert mély fájdalom ily szavakban tört ki.

— Lebwohl terno, adjó hauptreffer, pedig már a markomban volt!

Hogy a lelki gyötrelmekből megszabadítsam, a beszéléshez ismét előkészületeket tevék, nagyokat sóhajtvá. Eduardo arczán a remény egy sugára villant át, fülét egészen számhoz illeszté, hogy egy árva betűt se veszítsen el az ihletett igékből.

„Legnagyobb fa... egy láb... távol... kö...“
Többi szavaim szelid hortyogásba mentenek át.

Baró Fucs most már mindent tudott s boldog volt. Elkezdett ugrálni, toporzékolni, dalolni, futyolni, mire én fölébredtem s ugyancsak jól leszdítam.

— Talán megörültél te Fucs? Mit zavarod ilyenkor a becsületes kereszténynek álmát!

Ő bocsanatot kért.

— Igen! mondán a legnagyobb indignatio hangján, — most már mehetsz Kókára zabhegyezni, nikor már kiverted fejből a számokat, a melyeket megálmodtam.

Eduardo! én megfojtalak, ha azok a számok eszembe nem jutnak, mert nekem álomban egy angyal jelent meg, s megesküdött reá, hogy ezek a számok kifognak jönni. — Oh te te, minek is nevezzelek már, te dromedár!

Baró Fucs szikozódásomra csak mosolygott s dárius kincseért sem árulta volna el a szent titkot, melyet én álomban kifecsegettem.

Én falfélle fordultam s elaludtam, s hogy ő aztán mit csinált, nem tudom.

Másnap korán reggel ébredtem föl, barátom már talpon volt, szeméből azonban láttam, hogy nem sokat alhatott. Hány felleg-várat épített ő ez egy éjen át, bajos volna megmondani.

A mint a kertet kinyitották, ő első volt, a ki bement, hol is előkeresett egy roz ásót s utczu! rohan a nagy almafának, hogy onnan jövendő gazdagságának fundamentom-követ kiássá. — Én utánna mentem.

— Mi lesz Eduardo? kérdém a lehető legnagyobb meglepetést szinelve.

—Gymnastizálok, —válaszolá röviden baró Fucs.

— De csak nem akarod ezt a fát kiásni? kérdém újra.

— Nem! — felelé laconice s én barátom, aztán pedig mereven bámúlt a köre, mely az almafától egy lábnyi távolban nyugodott.

— Az álom nem hazudott, minden össze vág, — gondolámagában, aztán az ásót a földbe mélyeszté.

— Vagy-tán meguntad életedet s most a sírodot akarod megásni? ingerkedtem vele.

Ő azonban nem confundáltatta magát, hanem szólanul tovább ásott, egyszerre csak peng az ásó mintha vasba vágta volna és e hangnak hallatára bárómban a vér megállá. Csakugyan vas lemez volt az, vas bográcsnak rozsa ette oldala, Eduardo örömtül reszkető kézzel nyult érte. A lemezen számok voltak, még pedig fehér festékekkel felpingálva. ezek: 7, 13, 21, 37. — Hogy a baró mit érzett e pillanatban, nincsen tolla mely leírhasa.

— Quaterno! quaterno! Ezért, ezért ástam... én... én kiált fuldokolva.

— Csodálatos, és hogyan tudtad, hogy itt egy lemez van elásva s rajta számok vannak?

— Az éjjel... álmodtam, — dadogta szakadozottan a lutri-hős, — hogy egy... angyal... jötthozzám is... s ezt... diktálta, nézd. — Evvel előmutatá a papirost, melyre tegnap este az én szavaimat leirta. Én összecaptam kezeimet.

— Oh Allah hatalmas! — mondám egy ke-netteljes pillantást vetve az égre. — Hóhó! barátom, kiálték aztán egy kis szünet mulva, — ne örülj olyan nagyon, csodák nem léteznek, a te kedvedért az uristen bizony nem fogja fásasztani az angyalokat, hogy megsugják micsoda számokat tégy a lutriba. — Almodnak psychologiai ratiója ez. — Tegnap este, emlékszel, hogy leszditalak azért, mert ékelen lármáddal rózsás álmaidat megzavartad. Nekem csakugyan megjelent volt álomban egy angyal. Elbeszélte álom nagyon belevésődött lelkedbe, s így a te álmod nem volt egyéb, mint az anyémnek halovány photog-rafiája. A kép netaláni hézagait az álomban öntu-

45-ának szigorú alkalmazása segíthet némileg. De ki s miként alkalmazza? Itt a bökkenő! Ismeretes a sorsnak azon szeszélyes játéka, hogy a sok gyermekes szülők rendszeren a legszegényebb osztályból kerülnek ki, a kiken a törvényszabta pénzbírság soha be nem hajtható, ... az erkölcsi eszközök használata pedig ezútra nem vezet. Mindezzel nem az van mondva, hogy az ötödik és hatodik osztály felállítására lehetetlen; sőt azt mondjuk, hogy az iskolai szék részéről kifejtendő kellő erővel mellett nincs abban semmi lehetetlenség. Csak az előállítás szükséges voltának indoklására hoztuk fel: — mert egyedül ez uton s módou szerezhethet magának az iskolai szék bárhol is biztos tudomást arról, kik a megalkodottaké és így büntetésre méltó s büntetés alkalmazásával kényszeríthető, — kik pedig a gyermekeik iskolába járatására valóban képtelen és így elűzést, kíméletet sőt kiségitést érdemlő szülők. (Védőköteleseknél: felszólamlás.)

Ami különösen az ismétlődő iskolákat illeti: itt nem volt elfoglaltva a hűfelekezetek által egy talpalatnyi tér sem, a költészet is mindenestre megbirták volna a községi pénztárak, s mégis a semmivel határos csekélység. — inkább csak látszatra számított jámbor kisérlet — minden összevéve is az, a mi nyereményként észlelhető. — Természetes: mert ha már a mindennapi iskola két felső osztályába is erőszakal kell mintegy fogni a növendékeket; mennyivel inkább az ismétlődő iskola három évi tanfolyamára, kivált nyári szorgosabb munka időn. — Sokkal többet érne s biztosabb célhoz vezetne, ha az ismétlődő oktatás törvényszabta tanórái. — 5 téli hónap után hetenként 5, és 3 nyári hónap után hetenként 2 órát számítva. — összehoztatnának s év elején vagy végén, mikor a külső munka egészen szünetel, 6 egymásután következő héten, hetenként 20 óráig egy folytatásban az évi ismétlődő oktatás; az év többi részére aztán becsúsztatnának a növendékek szabadon. (Katonáknál: behívás évi gyakorlatra.)

Ki lehetne vinni, hogy az első hat héten a 13, másodikban a 14, harmadikban a 15 évesek nyernének oktatást, mi az együttes oktatásnál minden esetre helyesebb volna s a háromszor hat hét még kitelne az őszi és téli hónapokból. A növendékek igazoló jegyvet kapnának, mely a hat heti tanfolyam után az iskolai szék elnöke vagy meghatalmazottja előtt felmutatandó s általa láttamozandó lenne. A ki a névjegyzékben foglaltak közül ilyet előmutatni nem tudna: annak atyja, gyámja vagy gondnoka minden kímélet nélkül büntetnék.

A eselődéknél szolgálatba állhatás egyik és pedig el nem maradható kelteke gyanánt lehetne tekintetni a hat heti tanfolyamról hiteles alakban kiállított okmányt stb. Így reménylhető, hogy lesz ismétlődő oktatás; — de ha egész évre kiharjuk terjesztési: népünk viszonyait ismerve nem kell semmi jóstehetség annak előre való jelzéséhez, hogy az iskolai szék legjobb akarata s legerélyesebb buzgalma is sikertelen marad. Elvégre is belefáradnak s felhagynak a zaklatás áldástalan munkájával s ismét ott leszünk, a hol voltunk.

Ajánljuk mindezeket a megyei iskolai tanács tagjainak nagybecsű figyelmébe.

Szegedi Károly.

Levelezés.

Válasz a „Békés” békési levelezőjének.

A „Békés” f. é. 25-ik számában a békési r. l. által jogtalanul megtámadva érezvén magamat, jogosultnak éreztem hogy a cikkekő urnak válaszoljak.

On ugyan is azt írja a jelzett számban, hogy ritka jelensége volt az iró viselkedése, midőn én a „Békés”-ben a félévi tájékoztatóm-nak adtam kifejtést, hogy a szentandrási postamester Békésre tétetik át.

Uram uram! ugyan miért nem nyitja feljől szemét? a vagy tényleg álmodik? vagy az irhatnomság viselkedésé álmaiból jól fel sem ocsulva szégyel sem néz? s meg vakon a pegazusától elragadottan hivatkozik a „Békés”-re, s minthogy és a „Békés”-re vagyok régi időtől rendes levelezője, s ebbe szoktam községünket érdeklő minden nevezetesebb eseményeket leírni, de a Békésmegei Közlönyben soha nem olvastott sem én sem más tolem egy kukkot sem, s így az elbelle állítását téves alapra fektetett ráfogásnak, elferdített alaptalan kohlománynak tekintem. S gondolkozván mégis az ön sorai felett rájöttem, hogy az bizony csakugyan ábránd és való, mert ön a Békésmegei Közlönyből olvasta azt mit én a múlt 1874-ik év 31-ik számában a „Békés”-ben közöltem, tudniillik hogy Urbanek Nándor közkevdességben részesülő posta mesterünk a n. váradi postaigazgatóság által Békésre tétetik át, akkori cikkekkel sérteni nem akartam s belőle legkisebb sértőt senki ki nem olvashat, mert én nem tartoztam tudni hogy halálzás, eléptetés vagy mi más ok miatt jött üresedésbe a békési postahivatal, én csak is Urbanek Nándor barátomat az igen tisztelt békési községnek érdeme szerint akartam bemutatni, s egyedül azon érzelmeknek adtam kifejtést, mely kebleimket meglattotta akkor, midőn egy mindnyájunk által tisztelt loyális érzelmű népszerű posta mesterünk tőlünk eltávo-

zandó volt. Vagy van önnök biztos tudomása e dologról, vagy nincs, ha van róla tudomása, akkor valótlanságot állít; ha nincs, akkor csak viszketegegből szökött. De hogy én igazat írtam, hogy valótlanságot nem állítottam, arról kezeskedem, mert saját szememmel láttam s olvastam, hogy posta mesterünk okmányilag Békésre posta mesternek ideiglenes minőségben kineveztetett.

Tény, és bizonyosan r. l. tudósító ur előtt is tudva levő dolog, hogy a szentandrási posta mester a békési postahivatal átvétele végett hivatalosan meg is jelent és bizonyos itt elő nem számítható okok miatt ö önként vissza lépett.

Könnnyű lesz a tisztelt olvasó közönségnek a fentebbiekből megítélni, vajon ki írt kettőnk közül valótlanságot, én e ki mindenkor nyitl sakkal saját nevem aláírásával lépek bármivel is szemben a küzdőre, vagy a békési r. l. álarz alá rejtőzköző levelezője?

Higye el uram, rosszabb szolgálatot nem tehetett nevezett posta mester urnak, kit én se meg nem sértettem se még csak nem is akartam. Nézetem szerint jobb lett volna nagyon haligatni ezen a közönségre érdektelen dolgot, mint valótlán állításokkal felspekelt közleményével újra feleleveníteni azt.

Önnök úgy lát-zik igen zokon esett e kifejtésom „boldog békések!” s valóba szánó mosolyra indított engemet on, midőn e kifejtésem félévi megbíróközönségnek ad kifejtést, s írja, hogy „a békések boldogságát azon körülményről teszem függővé, ha a szentandrási posta mester a békési postahivatalhoz kinevezetik.”

Kérdem öntől, feleljen rá, de tegye szívére előbb kezét „hol munkás, tevékeny, önzetlen keblű hivatalnokok működnek a közjó előmozdításán, s áldás-dísz működésökkel a nép boldogságát munkálják, hol minél többen vannak a község vagy város vezetésével megbízottak közt, kik önzetlen tiszta kebelrel a közjót tartják szem előli, nem méltán mondhatjuk e, hogy „de boldog ez a község vagy város!” minthogy mi ily férfiuól voltunk akkor megválandók s a kinevezés folytán Békésre volt menendő, midőn posta mesterül ily közkevdességu férfiuval reményteltem szaporitva látni a békési névelt közönséget nem méltán mondhattam-e: boldog békések! Egyébiránt ha ön az ily félelben nem lát boldogságot, akkor utalom önt az öreg Butyok Matyi bácsinak a mi vén harangozónak a Békésben a boldogságról írott cikkei megolvasására, meg mondja az öreg Matyi bácsi a vén sas, hogy mi hát az a boldogság!

Egyébiránt nem polemizálok többet; volna még ehhez több szavam is, de eléggé kimerítve látom az ügyet; győződjék meg róla, hogy ha önnök van oka Sebők ur megmaradása felett örülni, bízik akkor nekem is van, mert a szerencsés megoldásom nem titkolhatom el örömemet de más részről én azon is örülök, hogy közkevdességu tiszta jellemű posta mesterünket továbbra is van szerenc-

csém közöttünk üdvözölni s ez örömben az egész Szentandrási osztozik.

Vivát Soroksár!

Éljen a két postamester!

punctum:
Zih Károly.

Doboz, június 29. 1875.

Tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy a „Békés” múlt számában megjelent azon újdonságot, melyben a dobozi határban talált hullának általam állítólag megtagadott boncolásáról van szó, — helyreigazítsam.

Az említett hullá f. hó 20-án, d. u. 2 órakor lett a faluba szállítva, midán kint a tetthelyen ezt, valamint a hullát alaposan megvizsgáltam. Egy órával később megjelentek falunkban a meggyilkoltak rokonai, kik a hullát azonnal magukkal akarták vinni Gyulára: ezt azonban csak a felsőbb hatóság engedélyezése folytán ugyanaz nap este 9 órakor tehető.

A hullá tényleg Gyulán lett volna boncolandó. Az áll, hogy a hatóságilag el is rendelt boncolás előttem nem ismert okokból végre nem hajtatott; de más részről áll az is, hogy ily körülmények között nekem a boncolásnak megtagadására alkalmam sem volt.

Epen a boncolás végre nem hajtása következtében egyedül az általam kiállított látlelet szolgált és szolgál még jelenleg is alapul a megindított és egész erőlyvel folytatott vizsgálatnak. Nem szoktam — ezt tulják azok, kik ismernek — kötelesség teljesítésében híz előtt hátrálni, és késznek nyilatkozom ezennel, az említett boncolást még most is megéjteni.

Legyen szives tisztelt szerkesztő ur újdonságot vagy az illető levelezőjét oda informálni, hogy máskor tudósítását megbízhatóbb kútforrásból merítse, nehogy ily alaptalan rágalmozás következtében Midas király hívének tartassék.

Reményem, hogy jelen sorok közlése semmi akadályba nem fog ütközni.

Fogadja tisztelt szerkesztő ur kiváló tiszteltem kifejezését.

Dr. Felsenburg Károly,
urad. és községi orvos.

Tótkomlói kortesdal.

(Mint: „Kaszás csillag van az égen“.)

Békés megye sík határa,
Derült napfény mosolygó rája.
Örömtől vez: fű és bokor:
Éljen gróf Károlyi Tibor!

A kalapom túri fajta,
Piros toll játszadoz rajta,
Tuli-piros, mint a bibor:
Éljen gróf Károlyi Tibor!

Alig pelyhedzett az álla
Ahogy honvédnek beállta.

datl. nul működő képzelet kiegészítette s a visio élénk színeivel retouchirozta. — Ime ez a dologfacitja.

— Igen, de a valóság! a lemez, a számok! — mondá triumpháló arcczal az én barátom.

— Az igaz, erre nem gondoltam, — mondám gondolkodóba esve.

— Látod, — heveskedék Eduardó, — te azt mondod, hogy bolond, a ki álomkban hisz, látod most le vagy főzve, — s ezzel mint valami diadal-jelvényt a rongyos vaslemezt jobbjában magásra emelte.

Én úgy tettem, mint a ki az ilyen kézzel fogható argumentumok előtt kénytelen hátrálni s a világért sem mondatna volna neki, hogy én előtte való napon gondoskodtam arról, miszerint a lemez csakugyan ott legyen.

— Most egyenesen a lutriba, a budain holnapután lesz a húzás. Öt forintot, nem! tizedt szekek erre!

— De hol veszed a tíz forintot?

— Erre csak adsz annyit, — mondá Eduardó, a kezében görcsösen összeszorított lemezre mutatva.

— Egy fületlen gombot sem! válaszolám.

— Oh te hitetlen Tamás, — kezdett lezkeztetni az én barátom, — hát még most sem hiszed hogy nyerek; no te ugyan nem üdvözölsz. — Hát csakugyan nem adsz? Három nap mulva tizszeresen adom meg.

— Vagy is akarod mondani, — igazítám ki a reménykedőt, — három év mulva tizszerre adod vissza. — Hanem tudod mit, tegyük meg közösen.

Erre már nem akart rá állani.

— No jól van, ha nem, ugy tessék tedd meg magad. Én pénzt nem adok.

— Barátom, Elemér, Mácsikád szerelmére kérek, adj tíz forintot! rimádkodott báró Fucs.

— Már bizony barátom arra te ne kérj tőlem pénzt, mert Mácsikám szerelme se nem záloglevél, sem pedig nem váltó, a mire pénzt lehetne

kölcsönözni. — felelém szemrehányólag. — Hanem egy feltétel alatt adok, ha megígéred, nem! ha megesküszöl, nem! az is kevés! ha írásban saját pecséted alatt adod, hogy azon esetre, ha most nem nyersz, soha többé lutrira nem teszesz s az álomkban nem fogsz hinni többé!

Báró Fucs erre józútt kaczagott, mint a kinek szeméje a legjobb rendben áll.

— Rá állok, — mondá nyugodtan s ezzel szobánkba menénk.

A becsület-kötelezvényt azonnal fogalmaztuk. Megszegése eredményeül borzasztó átkokat hordtunk össze. — Volt abban anathema, átkozások, ézópokol, gyehenna, földön-inneni szerencsétlenség s földön-tuli boldogtalanság. — Barátom aláírta, még pedig így: Báró Fucs Eduardó, vulgo Brdár. — Epen előtte való napon vett volt egy hosszú darab pecsétviaszt, azt az egészet felhasználtuk, akkora pecsétet nyomtunk a kötelezvényre.

Harmadnap reggelén Eduardó nagyon nagyon korán kelt fel, a mi épen sem volt az előtt szokása. Már öt órakor a lutris-trafik előtt defillirozott, pedig csak 9 órakor kellett a numerusokat kitenni.

Képzelnék, hogy ez a néhány óra valóságos öröklétnék tetszett az én barátom előtt.

Kilenc óra táján én is a trafik felé mentem, hogy Eduardó felett pszichológiai szemléletet tartssak. — A mint megláttott mosolygó arcczal sietett elém, kezében egy csinos pénztárczát forgatva, melyet a nyerenlő summa számára vásárolt.

— Talán bizony nyertél? kérdém meglepetve.

Csak türelem! türelem! — mondá izgatottan. — még egy pár perc, aztán lebwohl szegénység, másutt keress tanyát!

Alig hangzottak el barátom szavai, midőn az ó-vár tornyának bassus torku harangja lekiáltotta, hogy kienezet ütött az óra.

Eduardó dobogó szívvel s a lutrira merevnen szegzett tekintettel várta a szerencse angya-

lát, a lutrist; ki is jött az nem sokára, hozva magával a táblát, melyen a kihuzott számok, mint egy megtestesült satyra, bámultak le az ott reménytől sugárzó tekintettel ácsorgók tömegére, mintha mondták volna: beh nagy számok vagytok.

Eduardó egészen a táblához furakodott, s egyszerre halálsápadt lön: az ő számaiból egyetlen egy sem jött ki. — Ö nem akart hinni szeméinek, háromszor is végig nézte a ki jött számokat s ugyanannyiszor hasonlította össze saját rescontója számaival. Az azonosság közöttük csak ahogyy sem akart létre jönni. Végül Eduardó berohan a lutrishez s reá kiált.

— „Mely” számok jöttek ki!?

— Láthatta az ur, ha van szemé, kitétem, — válaszolá durván a kérdeztet.

— Hazudik, nem azok jöttek ki! dühösködék az én barátom, — 7, 13, 21, 37-nek kellett kijönnie! Ez csalás, ez rablás!

— Ejnye ilyen amolyan adta gazembere!

— kiált felindulva az ugyancsak megtermett lutris, — ki mer az én becsületemben gázolni! — Evvel ugyancsak egy időben komoly készületeket tett arra nézve, hogy a halálsápadt bárót gyors forsponton a boltból kiexpediálja. — Csak az én gyors közbejöttemnek sikerült e nem épen kellemes utazást megakadályozni.

Báró Fucset, ki csak úgy tántorgott a nagy felindulásban haza kísérem. Egész uton szitkozódott, mint a jégeső, összeszédta valamennyi budai, bécsei, frankfurti lottót, valamennyi álmod, még azoknak a megjelenő alyalait is. Hazaérve elővette a kötelezvényt mit három nap előtt szerkeszténk, s uj meg uj átkokkal kibővitve azt, esküt tett reá, hogy soha többé lutrira nem tesz s álomkban nem fog hinni többé! — Végül a szoba közepén gyntábol egy máglyát rakott s valamennyi rescontóját ünnepélyesen elégette.

* * *

Hét éve már annak, hogy az vele törtéit.

Azóta ő S..... en tanárrá lett. — A budai, bécsei és frankfurti lutrira azóta nem tett.

Minap meglátogattam, mint régi jó kényeres pajtásomat, s a multak fölemlítésénél szemrehányólag mondám neki:

— Tehát a fogadást mégsem tartottad meg!

— Hogy-hogy? kérdé meglepetve.

Azt, hogy többé lutrira nem teszesz.

— Nem is tettem.

— Nem-e, hát nem nősültél-e meg, s e szerint nem csináltál-e ambó?!

— Igen, válaszolá mosolyogva az én barátom, — épen ma 10 hónapja annak, sajnálom külföldben, hogy kedves nőmet be nem mutathatom, ma reggel óta beteg.

— Öszinte tiszteletemet s részvéteimet jelentsd neki.

— No hiszen nem olyan beteg, — mondá gonosz mosolyal a báró, kit most is még így neveztem, s ő nem haragudott érte.

— Hanem csaknem elfelejttem, — mondám tenyeremmel homlokomra ütve, — az éjjel néhány számot álmodtam, nem tennéd-e meg, a budain holnapután lesz a húzás.

— Ö melegen szorítá meg kezemet, én értettem, hogy mit jelentsen ez.

— Hanem barátom, — mondá fejét kétkezőn rázva, — avval az álommal még most sem vagyok tisztában.

Én épen megakartam magyarázni neki a dolgot, mikor valaki lelkendezve bekiaált az ajtón!

— Tanár ur, tanár ur! vendégünk jött, fiu! fiu!

Az ajtóban most nem B..., az igazgató: hanem a bába asszony állott.

Mi egymásra néztünk s én meg nem állhatam, hogy meg ne jegyezsem:

— De barátom, ez már terno!

ifj. Faust.

De vitéz volt ő már akkor:
Éljen gróf Károlyi Tibor!

Haza! ő és hű magyar,
A ki mindig csak jót akar.
Esze tiszta, szíve nemes, —
Szóval ő az, ki érdemes
Közbizalmunkra bár mikor:
Éljen gróf Károlyi Tibor!

Fel hát az a zászlóval!
S egy lélekkel és egy szóval
Kiáltunk, hogy: most s mindenkor
Éljen gróf Károlyi Tibor!

Ujdonságok.

△ Az elmúlt hét a követválasztási élénk mozgalmak főmozzanatát tüntető felgyűlés, — oly eseményeket, melyek bár ma már hátunk mögött állanak, de melynek egy rövidre mért mozaikba való fűzése, nem lesz talán érdektelen megyei olvasó közönségünk előtt. Mult vasárnap tartá Göndöc Benedek apát ur program beszédét a sétatérön, több százra menő választó polgár jelenlétében, — sőt a háttérben, az érdekes kép keretében, többben az urinók közül is jelen voltak. A beszédet nagy eljenzés és a helyeslés többszörös nyilvánulása zárták be, — s csak a hirtelen jött égháboru miatt mult el és halasztott kedden estére a fényes faklyás-zene, melylyel választói az apát urat megtisztelték. Boleznay Péter és Major József urak szónokoltak, melyre az apát ur meghatóttan, és meleg érzelműl áthatva válaszolt. A menet imponáns volt, és sokan állították, hogy a program beszéd és a féklyás-zene hatása sokakat vont a Boleznay-párttól az apát urhoz. Egyébiránt az egész héten valami olyan nyomott, zárkózott hangulat volt észlelhető az egész városban, bizonyos tartózkodás, melyet ugy vehetett magára az egyik párt mint a másik. — Sőt nem szűgyen az, ha kimondjuk, hogy még a választás reggelén sem volt még bizonyos, ki a többség, ki a győzelem. — Pontban reggeli kilenc órákor kezdődött csütörtökön a szavazás, és megszakítás nélkül folyt délután 2 óráig, ekkor még egy óra tízet ki a netalan elkésett szavazók részére, s délután 3 órákor kimondatott az eredmény, melyszerint szavazott 795 választó, ezek közül Göndöc Benedek jelölt nyert 302 szavazatot, Boleznay Rezső jelölt nyert 433 szavazatot, s így 191 szavazattalossággal Gyula város önkormányzati képviselőjéül az utóbbi lett megválasztva. Harsány éljenek közt hozták választói az új képviselőt a városházához, hol átvette mandátumát, és megköszönve választóinak bizalmát, rövid programban kifejté elfoglalandó álláspontját. A többszörösen felhangzó éljenek után békésen szétoszlott a tömeg, és örömmel írhatjuk, hogy az egész választási korszak alatt az utolsó percig, egyáltalán semmi rendtelenség nem fordult elő. Elég dícséret az Gyula város komoly, férfias és helyes gondolkodásu választóira. As új képviselőt a választás estején szintén faklyás-zenével tisztelték meg választói, mely alkalommal a gyulai magán dalkör (vegeta a néppel) a Szózatot és a Hymnust énekelte, Jancsovcics Emil ur csinos üdvözlő beszédet tartott, melyre a képviselő ur mélyen megindulva felelt, közönszöve a bizalmat és megtiszteltetést. — Az ünnepegyességek sorát a „Király“-ban egy 150 teretű disz-vacsora zárta be, — melyet a választók a képviselő ur tiszteletére rendeztek. És ezzel — benne vagyunk ismét a régi kerékvágásba.

△ *Felkötöttünk* annak tudására, hogy a térenként ezután kedden és pénteken este fognak megtartani, azon egyszerű okból, mert a zenekar szombatban esténként némi kis keresetre számíthat, melyet a sanyarú viszonyok között mellőzni nem lehet. A gyermek zenekar is fog kíségetőül többször játszani.

△ *Egy „Peczi cigány“* névről ismert csavargó a mult héten egy ural szemtelen raffineriával beszédbe állva, con-amore kezdte lecsatolni óra lánczát, s zsebéből már az órat is kivette, midőn azonban expedíciójában felsülve észrevetett, és mint tetten ért tolvaj elfogatván, átadatott a törvényszéknek.

△ *A mult számunkban* említett rendőr-kapitányi önkénykedésre vonatkozólag, arról értesítnek bennünket, hogy a bántalmazott csernyő-csináló egy többeket rászédett csaló, aki többszörös felhívásokra sem akart a kapitánysághoz menni, és ellenszögült mindenképen, s ez ragadta volna a rendőr-kapitányt a még így is megbocsáthatatlan bántalmazásra; — egyébiránt az ügy a járásbíróóság elé került.

△ *Holländer Zsiga* a már igen is előnyösen ismert karmester egy polka-mazur zeneszerzeményt készített közelebről, s mint hallottuk „Követválasztás“-nak keresztelve, Boleznay Rezső úrnak ajánlja.

— *Kollár János* szarvasi követjelölt ur, a róla lapunk 25-ik számában tett közlemény el-

nében kijelenti, hogy ő nem szélső baloldali, hanem szabadelvű párti jelöltként lépett fel.

— *Mezey Ernő* a gyomai választókerület függetlenségi párti képviselőjelöltje június 27-kén d. u. 2 órákor érkezett M.-Berénybe, s program beszédjét nemcsak elmondta, de egy egész mászát tevő mennyiségben nyomatva is meghozta magával. — Az az bocsnát, nem így volt mégis, miután a száz fontból kortesnótájára, melyben nagyszerűen magasztalta magát, s melyot szintén szétosztott a nép között, 25 font leszámítandó. — Ez már aztán csakugyan gazdaságos, mely ily gyorsan ily szép virágokat terem.

— *Zsilinszky Mihály*, lapunk szerkesztője ugyancsak mult vasárnap tartotta programbeszédét M.-Berényben, Mezey ural egy időben.

△ *A szarvasi szabadelvű párt* — miután b. Podmaniczky Fr. ismételve határozottan visszalépett. — Salacz Ferenc szolgabíró léptette fel Kollár János ellenében. Salacz csinos beszédet mondott, melyben nem ígér sokat, hanem öszintén elmondja, hogy az ország baján csak vállvetett munkával lehet segíteni. Igaza van, éljen!

— *Csabán választották* meg az első követet Magyarországon Kemény Mihály személyében. Vidovszky János választási élnök beszéde után a törvényszabta jelölési fél óra alatt csak egy jelölt neveztetésén meg, a választás befejeztetett Kemény éljenzésével, aki zeneszó mellett hozatván a városházára, mint a választás színhelyére, hol a szép számmal egybegyűlt választó polgárok bizodalalmat lelkes szavakban köszönte meg. Kilenczór már vége volt mindennek; a polgárok esendesen szétoszlottak, és a kortesek boszankodtak, hogy legalább nem lármázhattak, ha a közlakoma elmaradt. No de aztán szombatban csak kijutott ebből is egy kevés.

— *Pakozsa János* gyilkosait Győrmegeyében fogták el (ha igaz?) mit csinál velök arótonitől bíróság, arról majd később tudósítjuk olvasóinkat.

— *Csabán a szőlőkben* épült templom oltárának felszántására fűtést. Szeberényi Gusztávné úrnőnek elnöklése mellett a csabai hölgyek, különösen Gajdos Jánosné buzgólkodása folytán, önkényes gyűjtést indítottak meg. Minél szebb sikert kívánunk a buzgó kezdeményezésnek!

— *Az orosházi szabadelvű párt* jelöltje gr. Károlyi Tibor kerülete minden községében nagy kitüntetéssel fogadtattott, csak Ócsodán akadt egy-néhány polgártárs, aki megfélemlített a magyar nép legszebb erényéről, a vendégszeretetről, s durva szavakban tört ki. Bizony-bizony nem válik dícsőségére Ócsodának az olyan törvénybíró, mint Maróthy Áram, aki úgy látzik, forralommal sem bír arról, hogy lehet valaki szelbali ember is, mivel ember is.

— *Uj jónghéps* Csabán. Pelikán Károly ur gyönyörű képei nagy tetszésben részesülnek. Reméljük méltó pártolásban fog részesülni.

— *Békésről írják*, hogy az ottani ifjuság nyári táncvizalma mely iránt leveles vermes rennyeket tápláltak — június 10-én valóban fényesen sikerült. A casino nyári tánchelyisége s az ennek mint egy előcsarnokát képező repkény-nyel befutott s különféle színű lámpionokkal díszített étköző vagy jobban mondva társalgó ünnepi fényben uszott. — A legizlésebb toletében megjelent szépek közül levelezünk: Benő Ilka, Kristoffi Ida, Czédli Róza, Dérczi Póli s a Hanecker kisasszonyokat, — a békésiek közül Benedicty Ilka, Tóth Piroksa, Lavatka Gizella kisasszonyokat említi.

— *Szentandrásról írják*, hogy ott mult vasárnap gr. Károlyi Tibor zajos és lelkes éljenek közt fogadták. Fehérbe öltözött leánykák virágot hintettek utjába — írja levelezőnk — Lehoczky József plebános ur rövid hazafias beszéddel mutatá be a választó polgárok előtt gr. Károlyi Tibor követjelöltünket, ki elmondá aztán programbeszédét lelkes éljenek közt. Elmondá mit akar, s mit lesz teendő s hangsúlyozá azt, hogy hazánk pénzügyi, ipar és közigazdászati s zilált ügyeinek rendbehozatalában a kormányt minden erejével támogatandja. Este barátságos vacsora volt Lehoczky József plebános ur asztalánál, hol a szeretet a legszebb pohár közöttétekben nyilatkozott élteve követjelöltünket, Tisza Kálmán, a hazát s a szives házi-gazdát. — Vacsora után mintegy 10 órákor a helybeli izraeliták egyttvéve más választókkal faklyás-zenét adtak a követjelöltnek. Szónokuk fiatal Fekete Mór ur volt, ki egy gyönyörű beszédben üdvözölve a követjelöltet, s elmondá hogy mit akartunk, rendezett pénzügyet, független vánterületet, egy nemzeti bankot, a honvédségnek akkénti fejlesztését a menyenyiben azt pénzügyeink megengedik, s végül hangsúlyozá a vallás épség és tisztelben tartását, tudva azt, hogy minden országnak talpköve a vallás és erkölcs tisztelbentartása, mely nélkül Róma ledől s rabigába görnyed. Erre követjelöltünk meghatva válaszolt, ígervén, hogy tehetsége szerint mident megteend, mi a haza s polgárai boldogságát czélozza, mert ő is boldog hazának akar boldog gyermeke lenni.

— *A „Magyar Király“* szállodában a képviselő választás alkalmával rendezett estélyen, Batik Elek ur megemlékezvén a budapesti vihar által sújtottokról, gyűjtést rendezett, mely alkalommal következő összegek folytak be: Batik Elek 1 frt, Jancsovcics Emil 1 frt, Silberstein József 1 frt, Szendnauer Zsigmond 50 kr, Kálmán Zsigmond 1 frt, Oláh György 1 frt, Braun János 1 frt, Grétz József 50 kr, Dászkal Dávid 50 kr, Frantz Károly 50 kr, Hajóssy Otto 1 frt, Mondák György 1 frt, Egy valaki 20 kr, Sánta Gábor 40 kr, ifj. Uferbach János 1 frt, Mayer János 1 frt, Pap György 1 frt, Sal József 50 kr, Grünfeld Mór 1 frt, Kozits Pál 50 kr, Alcsér János 1 frt, Sárosy Samu 20 kr, ifj. Kolmann Ferenc 1 frt, Nagy Ferenc 1 frt, Desseanu Simon 1 frt, Winkle Gábor 1 frt, ifj. Mogyoróssy János 1 frt, Kertay Zsigmond 5 frt, Alcsér Károly 1 frt, Szilágyi László 1 frt, Schmidt József 1 frt, Kis Antal 50 kr, Kauders Zsigmond 30 kr, Löwner Mór 40 kr, Schön József 1 frt, Wainmann és társa 4 frt, Végh József 50 kr, Braun és Czinezár 2 frt, ifj. Huszka János 50 kr, Hermann Hugo 50 kr, Uferbach József 1 frt, Karácsony Mihály 50 kr, Dobay János 1 frt. — Összesen 42 frt, mely összeg megétáni gyűjtéssel Gyula városa polgármesterének fog kézbesített.

— *(Beküldött.) Mező-Berényben*, a közelebb mult hó 27-én, vagyis ma egy hete, az egyesült szabadelvű pártnak örömnappja volt, amennyiben a gyomai választó kerület egyesült szabadelvű pártjának képviselő jelöltje, *Zsilinszky Mihály* itten, ez napon tartotta meg program-beszédét. — A t. képviselő jelölt ur, legközelebb Körös-Tarcsáról jövet, délutáni órákban a határnál, a városból eleibe kiment igen nagy számu, a szabadelvű párt-hoz tartozó minden osztálybeli tisztelgők, és az ez alkalomra szinte megjelent gyomai választó-kerületi nagyérdemű központi élők, és egy más dorék polgártárs által is egyttesen — legszívesebben üdvözlő megköszöntéssel, és arra következett harsány éljen-nyilatkozatokkal fogadtattott, honnét is aztán az elfogadók, az öt Tarcsáról kiserő derek polgárokkal, — vele együtt, — számos lovasok előlövágása, s *ifj. Zsilinszky Mihály* feliratokkal díszlő zászlók lobogása, s az oda kirendelt hangszkar élénk zenéje mellett, igen számos kocsik- s diszes fogatokon, az utca hosszában sorakozott tömördek népség éljenzései között diszes rendben vonultak be a képviselő jelölt ur szálló-helyiségére. — Megemlítendő, hogy épen ezen idő alatt volt folyamatban, helyben — Blahó községi jegyző, Szentandrás Pál ref. titánit és Kis Sándor földművelő polgár, — mint élnök vezetésük alatt alakult 48-as független pártnak, általuk szinte ez napra Pestről meghívott, nyomatott program-beszéddel, és saját magát életető, kordes-dallal ellátott képviselő jelöltje, Mezey Ernő (alias Grünbaum) nevű független párti ifju polgártárs program-szónoklata, melyet minden — a pártjokhoz tartozó és nem tartozó választók, és nem választók serege hallgatott. — Midőn azonban már a szabadelvű párt képviselő jelöltje *Zsilinszky Mihály* urnak kíséretével együtt a népbank hivatal helyiség előtti térre lett elindulását, — a piacon átmenőben észrevették a szabadelvű választók, — Mezey ur hallgatását abban hagyva, tömegesen onnét elváltak, és saját képviselő jelöltjük hallgatására siettek, hol már akkor nagy számu népség is várakozott. Viharos éljenzés üdvözölése hangzott fel, midőn a képviselő jelöltet, a helybeli szabadelvű párt elnöke — a közönségnek bemutatván, ő az állványra lépett, és szives köszöntésének adván kifejezést, program-beszédét megkezdendő volt. — Hosszas volna leírni azon hatást, mely képviselő jelölt urnak, a hazánknak jelenlegi viszonyait, az abból kifolyó sokoldalu teendőket, minden himelés-hámolás s utógondolat nélkül határozottan feltéjtő, közben-közben számtalanszor igazolt, — helyeselt — és megéljenzett gyönyörű classicus előadása tett legyen a nagy figyelemmel hallgató közönségre. — Midőn végre beszéde bevégeztével, a már idáig is irányában nyilvánult kitünő figyelemért, hazafias önérzülettel fejezte ki köszönetét, ékes szavait szívből fakadó éljenzések üdvözölték. — Általános remény táplálja ezen szabadelvű párt minden tagját, hogy amint a gyomai választókerület központi elnöke, ntisz. Garzó Gyula ur, utólag kifejezést adott annak, hogy eddigél minden községben a képviselő jelölt ur iránt egyetemes rokonszenv nyilvánult, bizonyosan a gyomai választókerület közönségének nagy többsége fogja *Zsilinszky Mihály* képviselő jelölt urnak, képviselőjökké leendő megválasztása által, benne — a sokoldalu miveltséget, tudományosságot, és buzgó jóakaratot megtisztelni.

— Este 9 órákor magyaros szokás szerint, következett a helybeli nagyvendéglő termében tiszteletre rendezett vidám vacsora, mely a leg-élénkebb jókedvvel, és egy t. képviselő jelölt-tért, mint számos magyar hazafiakért, de közelebről

egyesekért is, számos áldomásparahak üritésével végeztetett be.

Népünk között egy csinos kortesdal száll ajkáról ajkra, melynek tartalma (ad notam Kosuth Lajos azt izente) ez:

Körösparton a vad rózsza
A mult éjjel azt álmodta,
Hogy zászló lett minden szirma
Reá pedig ez volt írva:
Éljen Zsilinszky!

S reggel, hogy a harmat szálla,
Megvalósult az éj álma,
Köröskörül Körös partján
E szó hangzik ezrek ajkán:
Éljen Zsilinszky!

Long a zászló, áll a sereg,
S nem csattognak kard-fegyverek,
De minden szív akként dobog,
Amint az a zászló lobog:
Éljen Zsilinszky!

Egyetértés a fegyverünk,
Azért biztos győzedelmünk;
Velünk isten és a haza,
Mindnyájunknak a jelszava:
Éljen Zsilinszky!

Féged küldünk tanácskozni
Országházba törvényt hozni,
S ha ott te lesz a vezérünk
Még az ördögtől sem félünk
Éljen Zsilinszky.

K. B.

Jegyzéke a b. gyulai kir. törvényszéknel 1875. július 5. s következő napján előadandó bün s polgári ügyeknek. Julius 5. Előadó Noggall. 401. Balla András tisztviselőnek hivatalos eljárása közbeni szóbeli bántalmazása. 402. Gajdos Pál bírói zártörés. 403. Fülöp Imre és társa tolvajság. 406. Csontos István bírói zártörés. 418. Farkas Rózi és 2 társa talált vagyon eltitkolása által elkövetett csalás. Előadó Teleszki. 4544. Ór. Rácz Lőrinc és neje felperesnek Izéki Imre alperes elleni egy zsellér telki legelő-járandóság és elvont hasznai iránti pere. 5719. Csetneki Teréznek Vítuannak Mátyás elleni való pere. 5720. Judau Rebekának Pápai Mihály elleni való pere. 5721. Király Ferencnek Rábián Maria elleni való pere. 5722. Kállai Emiliának Bérés János elleni való pere. 4780. Cs. Kovács Jozsefnék Szabó Sándorné elleni tulajdoni pere. 4782. Kraszko Janosnak Lowy Antal és társai elleni kötelezvény érvénytelenítés s jár. iránti pere. 4783. Gyebrovski Györgyének Gyebrovski György és társai elleni egység érvénytelenítés s jár. iránti pere. 4805. Vertel Johannának Vertel Pál elleni ingatlan kibocsátása s jár. iránti pere. 6459. Knak Ernő esodpore a követelések valódisága feletti ítélet. 5911. Szekeres Mihálynak Sitkei István és társai elleni tulajdonjog megtétele s jár. iránti pere. Előadó Dsbosfi. 5418. Keresztényi Ignác felperesnek, Tekei Balint alperes elleni kártérítési pere. 5837. Kozics Pálnak Neumann János elleni számadási pere. 6058. Haacker Janosnak Veles György elleni adósági pere. 6116. Kertay Zsigmond m. ügyésznek Dávid Péter oroshazi községi esküdt elleni tiszti keresete.

Vegyes hírek a hazából és a nagyvilágból.

— *V. Ferdinánd király* megholt jun. 29-én d. u. 3 órákor. Jámbor természetű és szelid lelki király volt. Uralkodása örökre nevezetes marad a magyar nemzet történelmében, mert az alatt nyert igazi lendületet a nemzeti ébredés, az alatt ment át alkotmányunk a legnevezetesebb változásra, az alatt fejlődött ki a nemzeties irányu haladás és az örökké nevezetes 1848-ki alkotmány. Ferdinánd önkényt fogadta azt el, kinevezte az első független felelős magyar ministeriumot, s ezért hálaunkra érdemes. Ami aztán történt, nem az ő akaratja volt.

— *Budapest* jun. 26. án este oly óriási vihar dult, minőre a legöregebb emberek sem emlékeznek. Zápor és jégeső kíséretében iszonyu szél rombolt, több milliókra menő kárt okozott, kerteket, házakat pusztított el, embereket és állatokat ölt meg — szóval valóságos ítélet napja volt az, mely az embereket rémülettel töltötte el. Még most is vannak, kik családjuknak egy-egy elveszett szerencsétlen tagját keresik, nem tudván hol és mily véget ért el az irtózatos zivatarban.

A természet borzasztó módon nyilvánítá hatalmát a nyomorult emberiséggel.

— *A magyar orvosok és természetvizsgálók* aug. 27-kén Előpatakon fogják megtartani ez évi nagy gyűléseket.

Gazdászati ipar és kereskedelem.

Buzanemesítési szemle. Mindazokat kik a buzanemesítési gyakorlati eredménye felől közvetlen szemlélet utján meggyőződés szerzeni óhajtanak, szivesen látom ez évben is gerendási bérletmen július 5—10 közti napokon, mint a melyeken bizton ott leszek található.

Tájékoztul előre bocsátom, hogy az idén valamennyi buzatáblám (összesen 155 hold) neme-

egyesekért is, számos áldomásparahak üritésével végeztetett be.

Népünk között egy csinos kortesdal száll ajkáról ajkra, melynek tartalma (ad notam Kosuth Lajos azt izente) ez:

Körösparton a vad rózsza
A mult éjjel azt álmodta,
Hogy zászló lett minden szirma
Reá pedig ez volt írva:
Éljen Zsilinszky!

S reggel, hogy a harmat szálla,
Megvalósult az éj álma,
Köröskörül Körös partján
E szó hangzik ezrek ajkán:
Éljen Zsilinszky!

Long a zászló, áll a sereg,
S nem csattognak kard-fegyverek,
De minden szív akként dobog,
Amint az a zászló lobog:
Éljen Zsilinszky!

Egyetértés a fegyverünk,
Azért biztos győzedelmünk;
Velünk isten és a haza,
Mindnyájunknak a jelszava:
Éljen Zsilinszky!

Féged küldünk tanácskozni
Országházba törvényt hozni,
S ha ott te lesz a vezérünk
Még az ördögtől sem félünk
Éljen Zsilinszky.

K. B.

Jegyzéke a b. gyulai kir. törvényszéknel 1875. július 5. s következő napján előadandó bün s polgári ügyeknek. Julius 5. Előadó Noggall. 401. Balla András tisztviselőnek hivatalos eljárása közbeni szóbeli bántalmazása. 402. Gajdos Pál bírói zártörés. 403. Fülöp Imre és társa tolvajság. 406. Csontos István bírói zártörés. 418. Farkas Rózi és 2 társa talált vagyon eltitkolása által elkövetett csalás. Előadó Teleszki. 4544. Ór. Rácz Lőrinc és neje felperesnek Izéki Imre alperes elleni egy zsellér telki legelő-járandóság és elvont hasznai iránti pere. 5719. Csetneki Teréznek Vítuannak Mátyás elleni való pere. 5720. Judau Rebekának Pápai Mihály elleni való pere. 5721. Király Ferencnek Rábián Maria elleni való pere. 5722. Kállai Emiliának Bérés János elleni való pere. 4780. Cs. Kovács Jozsefnék Szabó Sándorné elleni tulajdoni pere. 4782. Kraszko Janosnak Lowy Antal és társai elleni kötelezvény érvénytelenítés s jár. iránti pere. 4783. Gyebrovski Györgyének Gyebrovski György és társai elleni egység érvénytelenítés s jár. iránti pere. 4805. Vertel Johannának Vertel Pál elleni ingatlan kibocsátása s jár. iránti pere. 6459. Knak Ernő esodpore a követelések valódisága feletti ítélet. 5911. Szekeres Mihálynak Sitkei István és társai elleni tulajdonjog megtétele s jár. iránti pere. Előadó Dsbosfi. 5418. Keresztényi Ignác felperesnek, Tekei Balint alperes elleni kártérítési pere. 5837. Kozics Pálnak Neumann János elleni számadási pere. 6058. Haacker Janosnak Veles György elleni adósági pere. 6116. Kertay Zsigmond m. ügyésznek Dávid Péter oroshazi községi esküdt elleni tiszti keresete.

Vegyes hírek a hazából és a nagyvilágból.

— *V. Ferdinánd király* megholt jun. 29-én d. u. 3 órákor. Jámbor természetű és szelid lelki király volt. Uralkodása örökre nevezetes marad a magyar nemzet történelmében, mert az alatt nyert igazi lendületet a nemzeti ébredés, az alatt ment át alkotmányunk a legnevezetesebb változásra, az alatt fejlődött ki a nemzeties irányu haladás és az örökké nevezetes 1848-ki alkotmány. Ferdinánd önkényt fogadta azt el, kinevezte az első független felelős magyar ministeriumot, s ezért hálaunkra érdemes. Ami aztán történt, nem az ő akaratja volt.

— *Budapest* jun. 26. án este oly óriási vihar dult, minőre a legöregebb emberek sem emlékeznek. Zápor és jégeső kíséretében iszonyu szél rombolt, több milliókra menő kárt okozott, kerteket, házakat pusztított el, embereket és állatokat ölt meg — szóval valóságos ítélet napja volt az, mely az embereket rémülettel töltötte el. Még most is vannak, kik családjuknak egy-egy elveszett szerencsétlen tagját keresik, nem tudván hol és mily véget ért el az irtózatos zivatarban.

A természet borzasztó módon nyilvánítá hatalmát a nyomorult emberiséggel.

— *A magyar orvosok és természetvizsgálók* aug. 27-kén Előpatakon fogják megtartani ez évi nagy gyűléseket.

Gazdászati ipar és kereskedelem.

Buzanemesítési szemle. Mindazokat kik a buzanemesítési gyakorlati eredménye felől közvetlen szemlélet utján meggyőződés szerzeni óhajtanak, szivesen látom ez évben is gerendási bérletmen július 5—10 közti napokon, mint a melyeken bizton ott leszek található.

Tájékoztul előre bocsátom, hogy az idén valamennyi buzatáblám (összesen 155 hold) neme-

sitett maggal van bevetve; ebből 47 hold 1-ső rendű (iskola) holdankénti 20 iteze maggal 107-nyi sorokba vetettet és tavasszal megkapátatott. A többi 108 hold a tavaji 1-ső rendű (10 holdas) iskolatermesnek ivadéka, az idén tehát 2-od rendű, Garretgéppel s holdanként 80 iteze maggal 13 sorba közönségesen lett bevetve s azontúl a szokott tavasi bevetésén és rozsláson kívül semmit sem gondoztatott. Végre két, egyenlően 720 ölnyi tér, egymás mellett, a legsoványabb talajon, ugyanazon napon, a gépek ugyanazon kerekével és kanálával, összehasonlítás végett nemes és közönséges búzával sűrűen van bevetve.

Az idei év a nemesítési eljárásra nem a legkedvezőbb volt. Miután a megelőzőt években tapasztaltam, hogy a ritkán vetett s megkapált buza, még ha legkorábban vetettet is, 1-2 héttel később ért meg, mint a sűrű közönséges s ezért a

rozsa és megszorulásnak is jobban ki volt téve, mint az utóbbi: tavaj összal az érés siettetése céljából a fenemlített 47 holdas iskolát 2 héttel előbb vetettem be, mint vidékünkön a vetést megkezdeni szokás. Normális időjárás esetén ezélmot valószínűen, legalább megközelítőleg, elértem volna. Azonban ez eset nem állott be. Tavaj ugyanis vetésem megkezdésétől — szeptember 26-tól fogva egészen november 10-ig a talaj eső hiányában barázda fenéig teljesen száraz maradt, ellenben ez idő alatt gyakori, napokig tartó, sűrű ködök jártak, melyekből a föld felülete annyi nyirkot szívott be, hogy az elvetett magvak *legelőtől-sábjai* (mintegy 1/2 da) kikelt, de azután — gyökere nedvességet nem találván — sokáig nyomorgott s végre kiveszett. A november első felében megindult esőzések után a magnak megmaradt silányabb másik része gyorsan kikelt s jelenleg

meglehetősen díszlik, ezélmot, az iskola buza érésének siettetését, az időjárásnak reám nézve épen rosszkor uralkodott szárazságánál fogva, nem csak el nem értem tehát, de az eredmény teljességében is veszteséget szenvedtem.

Sűrű vetésem, a 2-od rendű, szintén megritkult, azonban koránt sem oly mérvben, mint az iskola.

Mindezen hátrányok dacára szíves kitogatóim teljes képét fogják látni a buza nemesítési törekvésnek s az elfogulatlan szemlélő, reménylöm, azon meggyőződéssel távozzandik, hogy a vetőmagnak nemesítése egyéni s nemzeti jólétünkre nézve nagy horderőt rejt magában.

Gerendási pusztá június 25. 1875.
Mokry Sámuel.

Szerkesztői üzenetek.

— Gyula. M. J. B. köszönettel vettem mindkettőt és ökövetlenül közölni fogom. A költeményben csak ezt az egy kifejezést kellene javítani: „Megtört a lét...”

— Budapest. A „Fekete lepellel” kezdőtű vers bevalik. — az „Esküvő” kissé nehézkes.

Körös-Ladány. G. K. Szíves jó kívánatait köszönettel veszem. A cikkek jönni fog nem sokára.

A „Kis Károly” című költemény szerzőjét kérem hogy nevet a szerkesztőséggel tudassa.

— Vesztes. K. M. Újdonásunknak eszegeban sem volt uraságodat szerinti ártatlan megjegyzésével; a szerkesztőség pedig örömmel fogadja abbéli ígértét, hogy időnként szíves lesz lapunk olvasóit is tudósítani a vesztői gazdasági és társadalmi viszonyokról.

HIRDETÉSEK.

GUBICZI LÁSZLÓ
Gyula városi gépgyárban Budapestben.
Lipót-utca 41. szám.
SZŐRŐ-ÉS SZELELŐ-ROSTÁK
A gépek aron kapukok, agyazók, kifutókon reszesíté-
júdnyos aron kapukok, agyazók, kifutókon reszesíté-
jo birtokában álló
Gubicz-ékék fű-és vasrántás
porhanyók
A gépek aron kapukok, agyazók, kifutókon reszesíté-
júdnyos aron kapukok, agyazók, kifutókon reszesíté-
jo birtokában álló

27 krajczáros bazar.
Fiók-üzletünkben a városházával szemben
ajánljuk a nagyérdemű közönségnek legújabb
disz, norinbergi, szövött és rövidárukat;
továbbá mindenféle selyem, bársony, atlasz és fülle szalagokat minden színben és szélességben; — esipkéket, rojtokat, himzett szegelyeket és betéteket, moulin, moll, creppe-lisse, chiffon, tüllanglis, blond, nyári keztyű, harisnya és nyakkendők.
Tajték szivar-szipkákát, pipákat, pipaszárakat, pénz- és szivartáskákát, séta-pálcákát, tollkéseket, kefe, fésű és illatszereket, legyzőket, kézikarikákat, brosch és fülbevalókat, harisnyakötőket, és sok számos más ilyféle tárgyakat
darabonként 27 krajczárért.
Ugyanott ajánljuk egyszersmind nagy raktárunkat hölgy, uri és gyermek-czipőkkel: ugy szinte a legújabb nemez- és szalma-kalapokkal, a lejutányosabb arakon.
Videki megrendelések gyorsan utárvétel mellett eszközöltetnek.
Teljes tisztelettel
Silberstein testvérek
Gyulán.
27 krajczáros bazar

Lyukas fogak kitöltésére
hatás sabb és jobb szer nimes, mint dr. Popp J. G. (cs. kir. udv. fogorvos fogplombéja (Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2.), melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba illeszthet, mely aztan szilárdul a fogmaradékkal és foghússal összeforvva, a fog tovább ronlását megátalja s a fájdalmat megszünteti. (2) 12-20

Anatherin-szájviz
Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvosól.
Bécsben, Stadt Bognergasse Nr. 2.
Üvegekben 1 frt 40 kr a legkisebb szer eszós fogtáplalmakban, gyuladasoknál, a foghús daganatai-
es sobeinel; fololvastja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését; az inogo fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midon a fogakat és foghús minden artalmas anyagtól megtisztítja a száznak kellemes frisseséget kölcsönöz és mar rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot

Anatherin-fogpasta
Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben.
Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fenntartja, azonkívül a fogoknak ho feléréséget kölcsönöz, azok ronlását megakadályozza és a foghúst erősíti

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.
A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak naponkénti használata által nemesak a közönséges fogko eltávolítatik, hanem a fogak zomanca és fimsága is mindinkább tökéletesül.

RAKTÁRAK: Gyulán: Orley Istvan és Winkler Ferencz gyógyszereszeknél, Bécsben: Benedikt József gyógyszeresznél, Csabán: Varsagh Béla gyógyszeresznél, Sámánodon: Csiky M. gyógyszer-nél, Orosházán: Medveczky H. gyógyszer-nél, Pankotán: Tani G. gyógyszer-nél, Mező-Berényben: Narozs János gyógyszeresznél.
Gyulán: Szmétán Fülöp fűszerkereskedésében.

Hirdetmény.
Makó város tulajdonához tartozó 454^{1/2} 1000 katastralis holdat tevő kaszaperi pusztá birtok 1875. évi október hó 1-ső napjától kezdve folyóévi július hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor Makón a városházánál tartandó nyilvános árverésen hat egymásután következő évekre egy tagban hasznosbérbe fog adatni.
Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.
Kelt Makó város képviselő testületének 1875. évi június hó 5-ik napján tartott gyűléséből.
3-3 (82) **Juhász B.** polgármagy.

Eladó tenyész svajezi bika.
Kamúton báró Wenckheim Viktor ur 6 méltósága birtokán egy, két éves veres tarka bika bárnikor megvehető.
3-3 (82) **Vetsey Laszlo,** számtartó.

Jelentés.
Teljes tisztelettel hátködom a t. ez. közönség becses tudomására juttatni, mi szerint mint gyakorlott **KÖZÖNSÉG SZÜLÉS-NŐ** — a ki a szüleszetet Budapestén jó sikerrel végeztem, s ugyanott főlévig gyakorolván magam — helyben megtel-pedtem azon jó reményvel, hogy itt a n. é. közönség becses pártfogásában részesit.
Tanfőntől kitűnő ajánló levellel bírok. — Bárnikor a leg-szívesebben szolgálatára állók, s igérem, hogy telte-segmetel tel-heten mindent elkövetek, hogy a n. é. közönség igényeinek meg-felélhessek.
A n. é. közönség becses pártfogását alázatosan kérve, maradtam — B. Gyulán, 1875. június 30. — Teljes tisztelettel
Papp Eszter,
Lakasom: Újvaros, iskola-utca 1307. sz.

Hirdetés.
A n-szalontai fűsuható gőz-malonnál egy tökéletesen jó al-lapokban levő 32 lőerejű **fekvő gőzgép** szerelvényével együtt jutányos ár-ért eladó. E végezt értékeznit lehet adóhivatal N.-Szalontán.
Szathmáry Zsigmond, gézműhelyi felegyőző.
3-3 (81)

HIRDETMEYNY.
Zsilinszky Pál
a bécsi vilákiállításon éremmel és díszoklevéllel kitüntetett szilgyártó B.-Csabán
ajánlja magát a szakjába vágó mindenféle lőszerszámok, nyergek, ostorok, vadász- és utazó táskák s egyéb kisebb cikkek elkészítésére. Azonkívül vállal mindenféle javításokat jutányos árak mellett. Gyors és pontos kiszolgálás, teljes jótállás biztosított.
1-3 (87)